

FÜGGETLEN RENDESZETI PANASZTESTÜLET

☒: 1358 Budapest, Széchenyi rakpart 19.

☎: 441-6501

Ügyszám: FRPS/504/2011/Pan.

A Független Rendészeti Panasztestület

342/2011. (XI. 30.) számú

állásfoglalása

A Független Rendészeti Panasztestület (a továbbiakban: Testület) **panaszos**¹ 2011. július 19-én, a Debreceni Rendőrkapitányságon előterjesztett **panaszát** a 2011. november 30-án megtartott zárt ülésén hozott döntése alapján

á t t e s z i

az intézkedést foganatosító szerv – a Debreceni Rendőrkapitányság – vezetőjéhez.

A vizsgált ügyben egyrészt alapjogot sértő intézkedés nem történt, másrészt alapjogot sértő intézkedés nem állapítható meg.

A Testület állásfoglalása ellen jogorvoslatnak helye nincs.

Indokolás

A panaszos 2011. július 19-én a Debreceni Rendőrkapitányságon terjesztette elő panaszát, amelyet az Országos-rendőrfőkapitányság Ellenőrzési Szolgálatának Központi Panaszirodája 2011. augusztus 30-án továbbított a Testület részére. A Debreceni Rendőrkapitányság vezetője a panasz kivizsgálására indult közigazgatási eljárást felfüggesztette, tekintettel arra, hogy a panaszos beadványában kérte, hogy az eljárást a Testület folytassa le.

I.

A panaszos a lakásán 2011. június 26-án foganatosított rendőri intézkedést kifogásolta. Beadványában előadta, hogy ő 74 éves nyugdíjas tanítónő, és 25 éves unokájával lakik együtt, akit ő nevelt fel. Az őt ért atrocitás napján a panaszos hajnalban, 4 óra 15 perckor kelt. A reggeli órákban megérkezett otthonába unokájának élettársa, akivel a panaszosnak meglehetősen feszült a viszonya. A beadvány szerint a panaszos 11-12 óra között szeretett

¹ Az Rtv. 93/A. § (8) bekezdése értelmében a panaszos személyes adatait töröltük.

volna lepihenni, azonban a lány élettársa hangoskodásával ezt megakadályozta. A panaszos megkérte a fiatalembert, hogy csendesebben viselkedjen, mire az hangos és durva szavakat használva, vendéghez nem illő módon kioktatta. A felek között szóváltás alakult ki, a fiatalember közölte a panaszossal, hogy neki semmihez nincs köze, ami a lakásban zajlik, mert minden az unokájáé. A panaszos a vita során felizgatta magát, gyomra fáj, hányingerrel küzdött.

A rendőrségi ügyeletet a panaszos értesítette, és kérte, küldjenek ki egy járőrt a helyszínre. Elmondása szerint egy hölgy és egy fiatalember érkezett a rendőrségtől, akik közölték vele, hogy „örüljön, amiért nem egyedül lakik”, azonban unokája élettársát még csak rendre sem utasították.

Rosszulléte miatt a panaszos este 6 óra körül az orvosi ügyeletre indult, ahonnan D. város Kardiológiai Klinikájára irányították megfigyelésre. A panaszos a kórházból saját felelősségére távozott. Panaszában utal rá, hogy akár életét is veszthette volna az átélt izgalmak miatt, és érdeklődik, hogy ha halálával végződött volna a vita, vajon ki lenne emiatt felelősségre vonható.

A Testület 2011. szeptember 13-án levélben kérte a panaszost beadványa pontosítására, és egyúttal magyarázatot kért tőle arra vonatkozóan, hogy mi az oka annak, hogy a vele 2011. június 26-án történt események miatt csak 2011. július 19-én tett panaszt. A panaszos 2011. szeptember 22-én kelt válaszlevelében beszámolt róla, hogy a panaszjogáról a rendőrségtől semmiféle tájékoztatást nem kapott, és az eljárás lehetőségéről csak sokkal később, ügyvéd ismerősének tájékoztatása alapján szerzett tudomást. Panaszának kiegészítéseként annyi új információt közölt, hogy az intézkedés – amelyről egyébként tudomása szerint semmiféle feljegyzés, vagy egyéb dokumentum nem készült – rendkívül rövid ideig tartott: csupán abból állt, hogy elmondta a történeteket a rendőröknek, akik a valódi felelős helyett őt oktatták ki.

Beadványa mellékleteként megküldte zárójelentését, amely szerint 2011. június 26-tól 2011. június 30-ig tartózkodott a D. városi Egyetem Orvos- és Egészségtudományi Centrum Kardiológiai Klinikáján. Az anamnézis szerint a panaszos az őt ért pszichés stressz miatt a hátába, és gyomorszája felé sugárzó tompa fájdalmat érzett, melyet hányinger kísért. A klinikára invazív kardiológiai kivizsgálás elbírálása céljából vették fel, majd egy napon keresztül az intenzív osztályon ápolták. A zárójelentés szerint jó általános állapotban bocsátották otthonába.

II.

A Testület a tényállás tisztázása érdekében megkereséssel fordult a rendőrséghez. A rendelkezésre bocsátott dokumentumokból az alábbiak állapíthatók meg.

1) A Debreceni Rendőrkapitányság a panaszos bejelentésének vételéről kiállított küldési leírása szerint a bejelentés oka az volt, hogy a panaszos lakásán egy barát „botránnyosan viselkedik és nem hajlandó eltávozni”. Az elintézés módját a panaszlap adatgyűjtésben, felvilágosításban, valamint figyelmeztetésben jelöli meg. A bejelentési naplóból megállapítható, hogy a panaszos pontosan 11 óra 34 perckor értesítette a rendőrséget.

2) A Debreceni Rendőrkapitányság Közrendvédelmi Osztálya 2011. október 3-án tanúként hallgatta meg az intézkedő járőröket. A r. tzls. beszámolójából kiderült, hogy a panaszos bejelentésének napján szolgálati gépkocsival láttak el járőrszolgálatot r. törm. kolléganőjével, amikor a Hajdú-Bihar Megyei Rendőr-főkapitányság Ügyeleti Osztály utasítására a panaszos lakásához kellett kimenniük. A bejelentés szerint az ingatlanban egy hivatlan vendég tartózkodott, aki felszólításra sem akart onnan eltávozni. A jegyzőkönyv tanúsága szerint az intézkedő rendőrök egységes nyári szolgálati öltözetet viseltek. Az intézkedés megkezdésekor a napszaknak megfelelően köszöntek, bemutatkoztak, közölték szolgálati helyüket, valamint az intézkedés célját és okát. Az intézkedés befejeztével a panaszossal közölték panasztételi lehetőségét is.

A panaszos a járőröket az ingatlanba beengedte, mivel nem akarta, hogy az intézkedésnek a szomszédok is tanúi legyenek. A panaszos elmondásából kiderült, hogy unokájával él együtt, aki az ingatlan emeleti részét használja egy korábban született szerződéses megállapodás alapján. A rendőrök megkérdezték, hogy pontosan mi a probléma az unokával, mi az oka annak, hogy a panaszos rendőrségi segítséget kért. Erre a panaszos azt válaszolta, hogy „öt zavarja, hogy lányunokája egy férfit vitt a házba”. A panaszos szerint előfordul, hogy hangosabban hallgatják odafenn a zenét a kelleténél, valamint „kacarásznak” és ezek a körülmények őt pihenésében zavarják. A rendőrök megkérdezték, hogy próbálták-e egymás között megbeszélni a problémát, a kialakult helyzetet békés módon megoldani. A panaszos erre közölte, hogy már több alkalommal rájuk szólt, azonban nem törődtek vele.

A rendőrök külön megkérdezték, történt-e esetleg tettegesség akár az unoka, akár a vendég részéről. A panaszos úgy nyilatkozott, hogy ilyesmi nem történt, ő a hangnemet sérelmezi, amelyet a hivatlan vendég vele szemben használ. A jelentés szerint egészen pontosan nem is az illetlen hangnemet, hanem egyáltalán azt is sérelmezi a panaszos, hogy a vendég egyáltalán reagál arra, amit mond neki. A panaszost erre tájékoztatták, hogy amennyiben úgy érzi, a férfi becsületét megsértette, feljelentését megteheti a Debreceni Rendőrkapitányságon, illetve a feljelentéssel egyidejűleg magánindítványát is előterjesztheti.

A tájékoztatást követően a rendőrök az unokát is meghallgatták. A lány elmondta, hogy a férfi a barátja, aki életvitelszerűen nem lakik nála, csak néha felmegy hozzá. Az unoka szerint próbálnak odafigyelni a nagymamára, de ez lehetetlen, mert őt a legkisebb zaj is zavarja. A problémát próbálták már megbeszélni a nagymamával, de ez eredményre nem vezetett.

A rendőrök figyelmeztették az unokát, hogy próbáljanak barátjával fokozott belátással lenni a nagymama iránt, illetve a panaszost és az unokát is megkérték, hogy kíséreljék meg a családon belül, párbeszéddel, békés úton megoldani a kialakult helyzetet. Ezen túl a panaszos figyelmét ismételten felhívták a becsületsértés esetén megtehető feljelentés lehetőségére.

A jelentés kitér arra, hogy a hangnemet a rendőrök a panaszos életkorának megfelelően választották meg, az mindvégig nyugodt, kulturált volt. A r. tzls. egészen pontosan azt mondta a panaszosnak, hogy ha majd idősebb, vagy betegebb lesz a panaszos, lesz mellette valaki, aki tud részére adni egy pohár vizet. Tartalmilag ez a megjegyzés valóban azt jelenti, hogy a panaszos örüljön neki, hogy nincs egyedül, a r. tzls. ezt a kijelentést csak és kizárólag jószándékból tette, arra utalva, hogy az idős hölgy legalább baj esetén nincs egyedül az ingatlanban, van, aki segítséged tud nyújtani neki, vagy gondját viseli.

A rendőrök a panaszos rossz egészségi állapotát nem érzékelték, a panaszos ezt nem is említette a rendőröknek. A panaszos ideges volt, azonban ez az idegesség még a zaklatottság fokát sem érte el. Mivel a rendőrök nem állapítottak meg olyan tényt, vagy körülményt, ami rendőri intézkedésre adhat okot, a panasztételi lehetőségről való tájékoztatást követően elhagyták a helyszínt. A helyszínen jelenlevő r. tzls. a r. törm. által elmondottakat mindenben megerősítette.

2) A Hajdú-Bihar Megyei Rendőr-főkapitányság Rendészeti Igazgatóság Ügyeleti Osztály Vezetője levelében tájékoztatta a Testületet, hogy a bejelentések hangfelvételeit a Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény (a továbbiakban: Rtv.) 42. § (7) bekezdés a) pontja alapján nem tudja rendelkezésre bocsátani, mivel hangfelvételeket 30 napon túl nem áll módjukban kezelni.

III.

A panaszos sérelmezte, hogy a bejelentésére kikergetett rendőrök őt indokolatlanul felelősségre vonták, nem megfelelő hangnemben intézkedtek, panaszjogáról pedig nem tájékoztatták.

A Testület megállapította, hogy a rendőri fellépés érintette a panaszosnak a Magyar Köztársaság Alkotmányáról szóló 1949. évi XX. törvény 2. §-ának (1) bekezdésében foglalt jogállamiság elvéből levezethető tisztességes eljáráshoz való alapvető jogát, 54. § (1) bekezdése szerinti emberi méltósághoz való jogát, valamint az Alkotmány 57. § (5) bekezdésében írt jogorvoslathoz való jogát – az alábbiak szerint.

1) A Testületnek elsőként azt a kérdést kellett vizsgálata alá vonnia, hogy a panaszos megtartotta-e a jogszabályokban rögzített 8 napos határidőt. A panaszos 2011. július 19-én terjesztette elő panaszát, a 2011. június 26-án tett bejelentése nyomán foganatosított rendőri intézkedésekkel (illetve azok hiányával) összefüggésben. 2011. szeptember 13-án kelt tájékoztató levelében a Testület arról érdeklődött, hogy kapott-e tájékoztatást a rendelkezésére álló panaszlehetőségekről a rendőrség munkatársaitól. A panaszos válaszlevelében arról nyilatkozott, hogy panaszjogáról semmiféle tájékoztatást nem kapott, és elmondása szerint az eljárást is csak jóval később, ügyvéd ismerőse tanácsa alapján indította meg. Az intézkedő rendőrök állításai a panaszos elmondásával gyökeres ellentétben állnak, mivel a rendőrök úgy nyilatkoztak, hogy a panaszost panasztételi lehetőségeiről az intézkedés befejezésekor kioktatták. A Testület álláspontja szerint nem lenne méltányos, ha az említett ellentmondás miatt a panaszost érné hátrány, ezért a panasz befogadása mellett döntött, és vizsgálata alá vonta azt a kérdést, hogy melyik fél elmondása helytálló.

2) A panaszos beadványában állítja: a rendőrök unokája élettársával szemben egyáltalán nem intézkedtek, őt viszont rendreutasították.

Az Rtv. 13. § (1) bekezdése szerint: „A rendőr jogkörében eljárva köteles intézkedni vagy intézkedést kezdeményezni, ha a közbiztonságot, a közrendet vagy az államhatár rendjét sértő vagy veszélyeztető tényt, körülményt vagy cselekményt észlel, illetve ilyet a tudomására hoznak”. A Rendőrség Szolgálati Szabályzatáról szóló 62/2007. (XII. 23.) IRM rendelet (a továbbiakban: Szolgálati Szabályzat) 3. § (1) bekezdése szerint: „Bűncselekmény vagy szabálysértés észlelése, valamint a közbiztonságot, a közrendet, az államhatár rendjét, a

polgárok személyét vagy javait sértő vagy fenyegető veszélyhelyzet esetén, illetőleg ha ilyet hoznak tudomására, a rendőrt intézkedési kötelezettség terheli”.

A panasz szerint, unokájának élettársa hangoskodott, ezért a panaszos lepihenni nem tudott. Mikor a panaszos csendesebb viselkedésre kérte a fiatalembert, az udvariatlan módon, durva szavakat használva kioktatta.

A rendőrségi iratok tanúsága szerint a bejelentés arról szólt, hogy a panaszos lakásán egy vendég botránnyosan viselkedik. A járőrök a bejelentés továbbítását követően a helyszínrre indultak, és rövid időn belül meg is érkeztek – beadványában a panaszos sem állít olyasmit, ami ezt kétségbe vonná.

A rendőrök leírásából az tűnik ki, hogy a bejelentés oka elsődlegesen az a tény volt, miszerint a panaszost zavarta, hogy lányunokája egy férfit vitt a házba, hangosabban hallgatták odafenn a zenét a kellerben, és kacarásztak. A rendőrök állításuk szerint megkérdezték, hogy sor került-e tettelegességre a nézeteltérés során. A panaszos úgy nyilatkozott, hogy ilyesmi nem történt, és beadványában sem említi, hogy bántalmazás történt volna, vagy ilyesmitől tartott a vita során. A rendőrök elmondása alapján az unoka úgy nyilatkozott, hogy a nagymamára próbálnak odafigyelni, azonban mivel őt a legkisebb zaj is zavarja, a problémát hiába próbálják megbeszélni. A rendőrök, mivel nem állapítottak meg olyan tény, vagy körülményt, ami intézkedésükre okot adott volna, elhagyták a helyszínt.

A Testület a panaszbeadványt megvizsgálva arra a következtetésre jutott, hogy a panaszos sem említi olyan momentumot, amely a rendőrök intézkedését indokolta volna. Önmagában az, hogy a panaszos unokája által jogosan használt lakrészben olyan vendég tartózkodik, aki a panaszosnak nem szimpatikus, illetve őt a délelőtti órákban „kacarászásával” pihenésében megátolja, nem olyan esemény, amely a rendőrség közreműködését igényli. A panaszost a rendőrök elmondásuk szerint tájékoztatták arról, hogy amennyiben úgy érzi, becsületét megsértették, lehetősége van feljelentéssel fordulni a hatóságokhoz. Ilyen feljelentés nyomán folyamatban lévő büntetőeljárásról sem a panaszos, sem a rendőrség nem számolt be a Testületnek. A rendőrök, elmondásuk szerint a mind a panaszost, mind a fiatalokat figyelmeztették arra, hogy az ilyen problémákat jobb házon belül, békés úton elrendezni, amely állásponttal – az Rtv. intézkedési kötelezettségre vonatkozó passzusára figyelemmel – a Testület is egyetért.

A fentiek alapján a Testület arra a megállapításra jutott, hogy a rendőrség munkatársai intézkedési kötelezettségüket teljesítették, mulasztás nem történt. Mivel a helyszínen a jogszabályi rendelkezéseknek megfelelően jártak el, a Testület úgy találta, hogy a panaszos tisztességes eljáráshoz való joga nem sérült.

3) A panaszos kifogásolja az intézkedő rendőrök hangnemét – állítása szerint egyikük közölte vele, „örüljön, hogy nem egyedül lakik”, amit ő rendkívül udvariatlan megjegyzésnek talált.

Az Rtv. 2. §-ának második mondata szerint a rendőrség tiszteletben tartja és védelmezi az emberi méltóságot, óvja az ember jogait. A rendőri hivatást választóktól, főleg az Rtv.-ben is szereplő szolgálati feladatok ellátása során – ezen belül is elsősorban akkor, amikor intézkedés közben az állampolgárokkal közvetlen kapcsolatba kerül – más állampolgárokénál magasabb erkölcsi tartás, fokozottabb türelem és tolerancia, körültekintő és mások számára

példaértékű viselkedés várható el. Mindez adódik az Rtv. azon rendelkezéseiből, amelyek kiemelkedő közhatalmi jogosítványokkal ruházzák fel a rendőröket, az államszervezetten belül kitüntetett pozícióba helyezve őket. Ezzel összhangban ugyanis az Rtv. és a Rendőrség Szolgálati Szabályzatáról szóló 62/2007. (XII. 23.) IRM rendelet (a továbbiakban: Szolgálati Szabályzat) szigorúbb követelményeket is támaszt velük szemben, és az ezeknek való megfelelést maradéktalanul megköveteli, a számonkérhetőség lehetőségeit is megteremtve.

A Testület az iratok alapján megállapította, hogy az elhangzott kijelentés tartalma tekintetében nincs vita a felek között. Az intézkedő rendőrök arról számoltak be, hogy a r. tzls. közlése szerint, a panaszos szerencsés, amiért baj esetén van aki segítséget tud neki nyújtani és gondját viseli. A panaszos az elhangzottakat kioktatásként élte meg, a r. tzls. azonban a segítő szándék jelének szánta ezt a mondatot, amellyel kollégája is egyet ért.

A Testület úgy véli, a kijelentés udvarias, illetőleg udvariatlan mivolta alapvetően a megfogalmazás módjának kérdése – melynek tekintetében azonban a felek előadása gyökeresen eltér egymástól. A rendőrök szerint az intézkedés hangneme mindvégig kulturált maradt, a panaszos viszont sértő kioktatásról beszél.

A Testület a panaszos és a rendőrség állításai között meghúzódo ellenmondást – egyéb bizonyítási eszközök hiányában – nem tudta feloldani, így a panaszos emberi méltósága kapcsán az alapjogsérelmet nem látta megállapíthatónak.

4) A panaszos állítása szerint a járőrök őt jogorvoslati jogáról nem tájékoztatták. A rendőrök ezen kijelentést kategorikusan cáfolva kijelentették, hogy ők az intézkedést a jogorvoslati jogról szóló tájékoztatás megadásával zárták, és csak ezt követően hagyták el a helyszínt.

Az Rtv. 20. §-ának (2) bekezdése szerint a rendőr köteles az intézkedés alá vont személyt tájékoztatni az e törvény szerinti panasz lehetőségéről. A Testület töretlen gyakorlata szerint a tájékoztatásnak magában kell foglalnia mind a lehetséges panasz fórumokra, mind a határidőkre vonatkozó kioktatást.

Mivel a panaszos és a rendőrség állításai egymásnak gyökeresen ellentmondanak, és a Testületnek nem áll rendelkezésére egyéb olyan bizonyíték, amellyel ezt az ellentmondást valamelyik fél javára megnyugtatóan eldönthetné, a Testület a panaszos jogorvoslathoz való jogának sérelmét sem látta megállapíthatónak.

IV.

A Testület állásfoglalása szerint az ügyben a panaszos tisztességes eljáráshoz való joga nem sérült, mivel a rendőrség az intézkedés a jogszabályoknak megfelelően járt el, mulasztásra pedig nem került sor. A Testület az egymásnak ellentmondó rendőri és panaszosi állítások okán a panaszos emberi méltósághoz való jogának, valamint jogorvoslati jogának sérelmét nem tudta megállapítani, ezért az Rtv. 93. § (2) bekezdésének megfelelően, a rendelkező részben foglaltak szerint döntött.

Budapest, 2011. november 30.

Dr. Juhász Imre
elnök

Dr. Kozma Ákos
elnökhelyettes

Fráterné dr. Ferenczy Nóra
testületi tag

Dr. Féja András
előadó testületi tag

Dr. Kádár András Kristóf
testületi tag

FÜGGETLEN RENDÉSZETI PANASZTESTÜLET